

6. Скоробогатова Н.Є. Особливості контролінгу в сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс]/ Н.Є. Скоробогатова. – 2015. – Режим доступу: ev.fmm.kpi.ua/article/view/45628.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ДЛЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

*к.с.–г.н., доцент С.Ю. Боліла,
к.с.–г.н., доцент І.В. Осадчук
Херсонський державний аграрний університет*

Сучасний процес глобалізації характеризується залежністю темпів економічного розвитку окремої країни від інтеграції зі світовою економікою, процесами переміщення капіталів і технологій, міжнародними науково-технічними зв'язками в аграрному секторі власних економік. Переведення сільського господарства України на інноваційний шлях розвитку задекларовано в численних нормативно-правових документах. Проте досягти добрих результатів буде можливо лише при врахуванні зональних і регіональних особливостей та рівнів розвитку в них аграрного сектору, про що свідчить зарубіжний досвід, зокрема країн Європейського Союзу, США та ін., де проблеми розв'язувалися не тільки збільшенням фінансування та активізацією інтеграційних процесів, а й новими підходами до принципів впровадження ефективних соціально-економічних відносин через кластеризацію.

Теоретичні і практичні питання територіальної організації інноваційного розвитку аграрного сектору економіки досліджуються у наукових працях вітчизняних вчених, які зазначають, що інноваційному розвитку аграрного сектора приділяється недостатня фінансова та інфраструктурна підтримка з боку держави [1,2]. Суттєвою перешкодою є також слабкість інтеграційних зв'язків між виробниками сільськогосподарської сировини, переробними підприємствами і науковими установами, що в розвинених країнах досягається завдяки об'єднанню за галузевою і просторовою ознаками в кластери.

Одним із основних підходів для повної реалізації потенціалу і підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору на регіональному рівні є створення кластерів, у межах яких відбувається поєднання виробничих процесів з науково-інноваційною діяльністю.

Створення кластерів особливо актуально, коли реформування сфери агровиробництва дедалі більше торкається рівня територіальних громад, економічна самостійність яких на даному етапі розвитку підвищується, що породжує нові, складніші задачі, які вимагають і нових шляхів розв'язання. У кластери об'єднуються сільгоспвиробники, переробні та торговельні фірми.

Характерними рисами агроформувань кластерного типу є: об'єднання ресурсів сільського господарства та підприємств галузі переробки; взаємодія аграрної й індустріальної технологій у єдиному виробничому циклі; адаптація ринкової інфраструктури до потреб аграрних, переробних і торговельних господарюючих суб'єктів; посилення виробничих зв'язків. При цьому агроформування одержують можливість: використовувати нові технології, енергетичні засоби, інженерні споруди; долати тимчасовий розрив у фінансуванні витрат між збиранням урожаю і початком періоду його переробки; сприяти поліпшенню якості продукції, яка без додаткових заходів могла б швидко зіпсуватися; обробляти продукцію для закладання на збереження, організувати повніше завантаження робочої сили в період міжсезонних робіт.

Кластери створюють географічно сконцентрованою групою підприємств, які об'єднані одним життєвим циклом продукції, проте виконують різні виробничі функції – від виробництва сільськогосподарської сировини до реалізації готової продукції, а також наукове забезпечення усіх процесів.

Співробітництво підприємств регіонального аграрного сектору в межах кластерів сприяє появі потужного локального синергетичного ефекту від ефективної взаємодії в трикутнику «державанаука – агробізнес», завдяки чому проект від ідеї до реалізації проходить за максимально короткий проміжок часу. В той же час створення й розвиток аграрних кластерів у нашій країні стримують: низький рівень узгодженості дій різних ланок аграрного виробництва; недостатня розвиненість територіальних кооперативних структур; занадто тривале виконання, недовиконання, а то й невиконання окремих пунктів, розділів планів і програм різного рівня щодо соціально-економічного

розвитку сільських територій [3]. Практика розв'язання даних проблем бачиться у переході від все ще існуючого централізованого управління агропромисловим виробництвом до впровадження нових виробничих систем на регіональному рівні. Особливо важливим в даному напрямку є законодавче обґрунтування та формування ефективного земельного ринку та ринку праці, створення нових робочих місць у регіонах.

Таким чином, саме впровадження кластерних мереж у сферах виробництва продукції та надання послуг дасть змогу в регіоні повніше розв'язати економічні й соціальні проблеми сільських територій, раціонально використати природні ресурси, робочу силу, науковий, освітянський і культурний потенціали. При створенні кластерів необхідно орієнтувати їх на інноваційність у своєму розвитку, на використання досягнень інформаційних і комунікаційних технологій, розвиток майстерності, підприємницької активності, інтелектуального потенціалу та робочої сили, що і повинно стати предметом подальших досліджень.

Таким чином, кластерна модель діяльності й розвитку аграрного виробництва регіону значно сприятиме поліпшенню виконання програм соціально-економічного сталого розвитку територій і забезпечить підвищення рівня життя населення та добробуту громадян.

Література:

1. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: монографія / Н.М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
2. Чужиков В. Кластери як об'єкт державного регулювання /В. Чужиков // Вісник УПДУ.– 2001.–№4.–С.160–167.
3. Войтаренко В.М. Концепція кластеру як шлях до відродження виробництва на регіональному рівні /М.Р. Войтаренко //Економіст.– 2000.– №1.–С. 29–31.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОЦЕНКИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

к.э.н., доц. Т.Б. Городецкая

В.А. Малахов, Бабий А.В., Дуренков А.В.

Одесский национальный политехнический университет

Оценка целесообразности инвестирования в конкретную отрасль страны предполагает в первую очередь анализ динамики роста основных социально-экономических показателей этой отрасли. Учитывая то, что объектом исследования в данной работе является машиностроительная отрасль Украины, а предметом исследования – ее инвестиционная привлекательность, целью данной работы является анализ и оценка динамики инвестирования в машиностроительный комплекс украинской экономики. Одним из показателей, который позволяет проанализировать, насколько эффективными будут инвестиции в эту отрасль, является объем инвестирования в основной капитал.

Наблюдается негативная динамика инвестирования в основной капитал в форме машин, оборудования и транспортных средств. Ситуация, которая сложилась в сфере инвестирования в машины, оборудование и транспортные средства является достаточно противоречивой, так как объем инвестирования на протяжении 2011–2016 гг. увеличивается, но удельный вес инвестиций в продукцию машиностроительной отрасли в общем объеме инвестиций в основной капитал постоянно снижается. Падение последнего показателя говорит о том, что объемы инвестирования в другие сферы экономики Украины увеличиваются большими темпами по сравнению с машиностроением. В таком случае следует констатировать незначительное ухудшение инвестиционной привлекательности машиностроительной отрасли экономики Украины в последние годы анализируемого периода, даже несмотря на некоторое улучшение ситуации в 2011–м году. Индексы промышленной продукции и продукции машиностроительного комплекса также являются индикаторами результативности вложений в экономику Украины.

На протяжении анализируемого периода наблюдается высокая степень корреляции между индексами промышленной продукции и индексами продукции машиностроения. Результаты сравнения индексов промышленной продукции и индексов продукции машиностроительной отрасли за 2004–2011 года говорят о том, что машиностроительная отрасль на протяжении указанного выше